נר מצוה

ברכות הל' ב סמג עשיו

כו טוש"ע או"ח ס"י קסו סעיף א: סעיף א: סו ב מיי שם הלי ד סמג שם טוש"ע או"ח ס"

שם פוסיים מויים פוי קסח סעיף א: מרו ג מיי פיים מהלי מרומות הלכה ב: מבו ד מיי שם הלכה א: ע ה מיי פייו מהלכות ברו מיי פייו מהלכות

:עשיו כו טוש"ע שס

עא ו מיי׳ פ״ח מהל׳ חמן ומלה הלכה ו טוש״ע

ומלה הלכה ו טוש״ע או״ח סיי מעה סעיף א [רב אלפס כאן ובפ׳ ע״פ דף

קנט ע"ב]: קנט ע"ב]: עב ז ח מיי' פ"ז מהל' ברכות הל' ד ופ"ל

מהלי שבת הלי ט סמג עשין

כט טוש"ע או"ח סי' רעד סעיף א [רב אלפס כאן

וכשבת פט"ו דף מ"ו. ובע"פ

לה לה לייה. וכעיים לא ט מייי פייז מהלכות ברכות הלי ג טוא"ע שם סעיף ב נוחי קמו סעיף

: בסגסן

י ושו"נו או"ח חי׳ שלד חנוי׳

ב בסגס]:

ל) תרומות פ"ב מ"ה, ב) תרומות פ"ב מ"ד ומנחות

נה.ו. ג) ושכת מח.ו. ד) שכת

קיז:, ה) כמובות כו: שם, 1) ע' מהרש"א וי **ח**) [ונראה דגר' לר"

והלבתא ברבא דמברך ואח"ב בוצע. פי׳ שלא יפריש הפרוסה מן הפת עד אחר הברכה ויש שנוהגין לברך ברכת

בשבת נכון להחמיר ולברך קודם

הפתיתין והשלמין שוין יברך על איזה שירצה ואם הפתיתין גדולים לריך לברך על הפתיתין לפטור את השלמין ור' יוחנן אומר על השלמין מלוה מן המובחר אפי׳ אם הפתיתין גדולי׳ טפי ותימה א״כ סברא הפוכה דלרב הונא פתיתין שהם גדולים עדיפי ולר' יוחנן שלמין עדיפי ואין סברא לומר דפליגי בהפוך סברות ועוד תימה אמאי שינה בסמוך לשונו דנקט לשון פרוסה של חטין ע"כ פירש רבינו תסג דמיירי בפתיתין גדולים ושלמים קטנים וה"פ אמר רב הונא מברך על הפתיתין כלומר אם ירצה והוא הדין על השלמין אם

המוליא קודם שיחתוך כדי שתהא הפת שלמה בשעת ברכה ואין המנהג נכון" לעשות (כ) דהוי היסח הדעת בין הברכה לאכילה ומיהו אלא אמר רבא מברך ואח"כ בוצע נהרדעי עבדי כר' חייא ורבנן עבדי כרבא אמר רבינא אמרה לי אם אבוך עביד כר' חייא דאמר ר' חייא צריך שתכלה ברכה עם הפת ורבנן עבדי כרבא והלכתא יכרבא דאמר

שיחתוך שלא תשמט ידו לבצוע הודם שתכלה הברכה שאז לא יהיה לו לחם משנה ובפרק שלשה שאכלו (לקמן מו.) מסקינן דבעינן עד שתכלה אמן מפי העונין שלא יבלע קודם ויש שמביאים ראיה שלריך לסיים הברכה מברך ואח"כ בוצע: איתמר הביאו לפניהם קודם שיבלע מדתני רבי חייא פתיתין ושלמין אמר רב הוגא מברך על בירושלמי אין מברכין על הפת אלא הפתיתין ופוטר את השלמין ור' יוחגן אמר בשעה שהוא פורס והיינו משום בשלמה מצוה מן המובחר אבל פרוסה של שאם יפרום קודם הברכה שמא תפול הפרוסה מידו ולא יוכל לאכול פרוסה חמִין ושלמה מן השעורין דברי הכל מברך אחרת שיבלע בלא ברכה אלא ילטרך על הפרוםה של חמין ופומר את השלמה של לחזור (ג) ולברך ויש כאן ברכה לבטלה שעורין א"ר ירמיה בר אבא כתנאי שיתורמין אבל אם " (לא) היה בריך לברך על כל בצל קטן שלם אבל לא חצי בצל גדול ר' הפת ולא יוכל לפרום קודם הברכה יהודה אומר לא כי אלא חצי בצל גדול מאי אז אם תפול הפרוסה אינו מברך על לאו בהא קמיפלגי דמר סבר חשוב עדיף פרוסה אחרת ויפטר בברכה ראשונ': מברך על הפתיתין ופומר את ומר סבר שלם עדיף היכא ראיכא כהן כולי עלמא לא פליגי דחשוב עדיף

השלמין. פירש"י ರಿದ

רבינו חננאל

איתמר הביאו לפניו פתיתין ושלמין אמר רב הונא מברך על הפתיתין ופוטר את השלמין ורבי יוחנן אמר שלמין מצוה מן המוכחר. והלכה כר׳ יוחוז. המובחר. האכה כרייחונן. תני תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק מניח פרוסה של חטין ושלימה של שעורים יכו׳. אמר רב פפא הכל בפסח שמניח מרוים בפסוז שמניזי פרוסה בתוך שלמה ובוצע מאי טעמא לחם עוני כתיב. הכל מודים בפסח שכתוב בו לחם עוני, שמניח פרוסה לתוד שלמה. ובוצע פרוסה לחון שלמה, ובוצע בפרוסה כמו העני שאין לו לחם שלם ובוצע בפרוסה. ודרשינן נמי לחם עוני, דלא ליבצע אתרתי כשאר ימים טובים, אלא ימעט מתרתין . שלימין דצריך בשבת וימים שלימין דצריך בשבת וימים טובים. דנקיט תרתי ובוצע חדא. ואי נקיט תרתי ובצע אחדא, או בצע אתרווייהו, או אפילו בצע כוליה שירותיה מנייהו, עבד שפיר.

אלא אמר רבא מברך ואח"ר בולע. (א) וגומר כל הברכה ואח"כ מפריש הפרוסה דכליא ברכה אפת שלם: פחיחין ושלמין אמר רב הונא. אם רצה מברך על הפתיתין ואם הפתיתין גדולים מן השלמין צריך לברך עליהן: כתנאי. הא דאמרת פרוסה של חטין ושלמה של

ברכות

מה שמך א"ל ®שלמן א"ל שלום אתה ושלמה משנתך ששמת שלום בין

התלמידים אמר רב פפא הכל מודים יבפסח שמניח פרוסה בתוך שלמה

ובוצע מאי מעמא ילחם עוני כתיב א"ר יאבא ובשבת חייב אדם לבצוע

על שתי ככרות מ"ם ילחם משנה כתיב א"ר אשי חזינא ליה לרב כהנא

לרב אשי סוהא קא מתחזי כרעבתנותא אמר [ליה] כיון דכל יומא לא קעביד

הכי והאידנא קא עביד לא מתחזי כרעבתנותא ירב אמי ורב אסי כי

הוה מתרמי להו ריפתא דערובא מברכין עליה המוציא לחם מן הארץ

שעורין כו' תנחי היח: חבל לח חלי בצל גדול. ואע"פ שיש בו יותר מקטן שלם: במקום שיש כהן. ונותנו לו מיד: במקום שאין כהן. לריך לישראל שילניענו עד שימלא כהן ליתנו לו וחלי בלל אין מתקיים: יולה ידי שניהן. ידי מחלוקת של רב הונא ורבי יוחנן: מניח פרוסה תחת השלמה. ונמלאו שתיהן בידו ובולע או משתיהן או מן השלמה: לחם עוני כתיב. ודרכו של עני בפרוסה לפיכך לריך שיראה כבולע מן הפרוסה: אכולה שירוסא. פרוסה גדולה שחיה די לו לכל הסעודה בשבת: ריפתה דערובה. שערבו בו אתמול ערובי חלירות:

3110

כי פליגי דליכא כהן סדתנן יכל מקום שיש כהן תורם מן היפה וכל מקום שאין כהן תורם מן המתקיים ר' יהודה אומר אין תורם אלא מן היפה אמר רב נחמן בר יצחק יוירא שמים יוצא ידי שניהן ומנו מר בריה דרבינא דמר בריה דרבינא ימניח פרוסה בתוך השלמה ובוצע תני תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק מניח הפרוסה בתוך השלמה ובוצע ומברך אמר ליה

גליון הש"ם "דנקים תרתי ובצע חדא ר' זירא "הוה בצע אכולא שירותא א"ל רבינא

ישר בעיני רבינו שחושבו ישר בעיני ובינו שוושבו יותר הפסקה שיאחר לחתוך הלחם וישהה בין ברכה לאכילה. ב. בתוסי ר"ש כתב, אבל למנהגינו לא היה צריך לחזור ולברך כיון שלא פירס קודם הברכה ואם תפול הפרוסה הברכה ואם תפול הפרוסה מידו ויפרוס פרוסה אחרת מפטר מברכה ראשונה. ג. בתוס' רי"ש כתב. ע"כ בי בימוס לי עקב בתשובתו פי׳ ר׳ יעקב בתשובתו דגרסי׳ בספרים שלנו הביאו לפניו פתיתים גדולים ושלמים קטנים. ד. בתוס' רי"ש כתב. וה"ר מנחם מווינ"א היה וה״ר מנחם מווינ״א היה מברך ברכת המוציא ועל אכילת מצה על הפרוסה ובשלימה לא היה נוגע כלל דאינה אלא משום לחם משנה ואמרי׳ מה דרכו של עני בפרוסה.

מוסף רש"י

כל מקום שיש כהן תורם מן היפה. שמא כהן יאכלס מיד. תאנים ממקיימין ולין יפין (מנחות נה.). יוצא ידי שניהן. . עביל כתרוייהו (שבת סא.) לבצוע. ברכת המוליה (שם לבצוע. נככם התוכים (שם קיו:). דנקיט תרתי. מוחזן נידו (שם). הוה בצע אכולא שירותא. פרוסה אכולא שירותא. פרוקה גדולה, ודי לו גה לחותה קעודה ולכנוד שנת ונלחה כמחנג סעודת שנת להתחזק ולחכול הרנה (שם). כי הוה מתרמי להו ריפתא דעירובא. פעמים שהעירונ בביתם ופעמים בבית אחד

אמרי הואיל ואתעביד ביה מצוה חדא נעביד ביה מצוה אחריתי ירצה ורבי יוחנן אמר שלמין עיקר וכן הלכה כרבי יוחנן דהא רב ורבי יוחנן הלכה כר' יוחנן וכל שכן לגבי רב הונא שהלכה כמותו שהיה תלמידו של רב דדוקא באמוראי בתראי אמרינן הלכה כבתראי: אבל פרוםה של חשין ושלמה מן השעורים ד"ה מברך על הפרוםה של חשין. דחיטי עדיפי משום דאקדמיה קרא אנל פחיתין ושלמין ממין אחד אפילו יהיו הפתיחין מפת נקיה והשלמין מפת קיבר מברך על השלמין כדאיתא בתוספתא (פרק ד) שלמין דגלוסקאות ושלמין דבעל הבית מברך על השלמין דגלוסקאות פרוסה דגלוסקאות ושלמין דבעל הבית מברך על השלמין דבעל הבית פת כשר ופת של נכרי מברך על הכשר (תחלה) וכן אמרינן בירושלמי פת טהור ופת טמא מברך על הטהור אבל אם פת של נכרי חביב ונקי ופת של ישראל אינו חביב מברך לאיזה שירצה כדאיתא בירושלמי פת נקי טמא ופת קיבר טהור מברך לאיזה שירצה אבל רבינו שמשון לוה לסלק הפת לבן של נכרי מעל השלחן עד לאחר ברכת המוליא. שני שלמין ממין אחד אם אחד יותר נקי מברך על שתמון מוז כפנק שפנו כם של פני מפל שפנים בח"י חלי בלל גדול קרי חשוב לפי שיש בו יותר מבלל קטן שלם ולא נראה דהא לכלורה משמע דלהכי נקט חלי בלל גדול (ד) משום דיש בחלי בלל גדול כמו בקטן שלם ולא יותר ועוד דאם כן לא הוי דומיא דחשוב לכאורה משמע דלהכי נקט חלי בלל גדול (ד) משום דיש בחלי בלל גדול כמו בקטן שלם ולא יותר ועוד דאם כן לא הוי דומיא דמייתי דמייתי ברוסה של חטין דקאי עלה דהתם שוין ויש לפרש דכהדדי שוין הם אבל דגדול טוב יותר לאכילה מן הקטן ועוד פירש רש"י דמייתי תנאי אסיפא דמברך על הפרוסה של חטין ופוטר את השלמה של שעורים ומר סבר חשוב עדיף ומר סבר חטין דמקדמי בקרא עדיפי אבל א״א לפרש דחטין עדיפי משום שפת של חטין חשוב מפת של שעורים דהא פי׳ דבמין אחד פת נקיה ופת קיבר השלם עדיף: רבור שלם עדיף. וא"ת מנא ליה הא (כ) אימא דחטין חשיבי טפי משום דאקדמיה קרא ויש לומר דהכי מדמה דהתם אע"ג דמסברא חשוב לכהן עדיף דכתיב (במדבר יח) בהרימכם את חלבו ממנו ואפי׳ הכי קאמר דשלם עדיף ה"ג נימא שלם עדיף מפתיתין של חטין אע"ג דאקדמיה קרא והדין עם רש"י שלא רצה לפרש כתנאי אפלוגתייהו דרבי יוחנן ורב הונא שהרי למאי דמפרש (1) לרב הונא כשהן שוין מברך על איזו שירצה א"כ לא קפיד אחשיבות ולא אשלמות וא"כ מאי כתנאי איכא ולפר"ת נמי דפי׳ דמברך על הפתיתין גדולים אם ירצה ואי בעי בריך על השלמים קטנים אלמא לא חשיב ליה עדיף אלא כי הדדי נינהו לרב הונא וא״כ לא מצי קאי כתנאי אפלוגמא דפתיתין: כל היכא דאיכא כהן כ"ע לא פליגי דחשיב עדיף. ונהי דלעיל קאמר פתיתין גדולים ושלמים קטנים דמברך על השלמים היינו דוקא לברכה דלא איכפת ליה שיברך בגדול דלמה יברך בגדול הואיל ואינו נקי מזה אבל גבי נחינה לכהן איכא נפקוחא דיתן לו הגדול החשוב טפי דניחא ליה: מברה פרוםה בתוך השלמה ובוצע. פירש רש"י וגולע לשתיהן או גולע לשלמה בלבד והיינו ע"י שניהן דכיון שהניח הפרוסה תחת השלמה נראה כמו שבולע נמי אפרוסה ודוקא בולע לשלמה אבל לא רצה לפרש ובולע לאיזה מהן שירצה או לפרוסה או לשלמה דמדקאמר לתוך השלמה משמע דהשלמה עיקר ולפי׳ רש״י ה״פ ירא שמים יוצא ידי שניהם כדרב הונא וכדר׳ יוחנן בפתיחין ושלמה ולפי׳ ר״ח לא מלינו לפרש הכי דקאי אפתיתין שהרי אינו לריך לעשות כן אלא יברך על השלמה ודי בכך לכ״ע דאפילו רב הוגא לא קאמר אלא על הפרוסה אם ירצה אבל פשיטא אם בירך על השלמה יצא ונראה חי לפירוש ר"ת שניהם קאי אשני לחמים אפרוסה של חטים ושלמה של שעורים: הבל מודים בפסח שמניח הפרוסה בתוך השלמה ובוצע מאי מעמא לחם עוני כתיב. משום דכתיב לחם עוני מניח הפרוסה תחת השלמה ונראה כבולע על הפרוסה ומ"מ אין לבצוע כי אם על השלמה ועל הפרוסה יברך על אכילת מצה וכורכים ואוכלים משתיהן יחד כדי שיהא נראה כבוצע על הפרוסה וכן המנהג אבל אין לעשות המוציא וגם על אכילת מצה מן הפרוסה דהוי כעושה מצות חבילות חבילות ונראה לי דהא הוי ברכה של נהנין ואינם נקראים חבילות חבילות דהא אקידוש מברכים קידוש וברכת היין ורבינו מנחסד מווינ״א היה רגיל לעשות הכל על הפרוסה ואין השלמה באה כי אם בשביל לחם משנה והר"י היה רגיל לברך תחלה ברכת המוליא על שתיהן קודם שיבלע ואחר כך מברך על אכילת מלה ובולע משתיהן אחר כך ואין זה חבילות מאחר שהיה עושה על שתיהן ופעמים מפיק הר"י נפשיה מפלוגמא ולא היה רוצה לשנות המנהג והיה מברך על השלמה תחלה המוליא והיה בולע קלת ולא היה מפרידה עד שיברך על הפרוסה על אכילת מלה ובולע משתיהן יחד:

תורה אור השלם

וקאי לשני כצ"ל],

 לא תאבל עליו חמץ שבעת ימים תאבל עליו מגרים כּל יְמֵי חַיֶּיף: הַנְבֶּר אָת יוֹם צַאתְרָּ מַאָּרִץ הָצָאתְ מַאָּרִץ מִצְרִים לְמַעֵּן מַצוֹת לֶחָם ענִי כִּי בְּחַבְּּוֹזוֹ שְׁרָמֵוֹ יָמִים וּאִבַּר צְּיִ

.. דברים טז ג ? ויהי ביום הששי לקטו 2. זְיְרָי בַּיּוֹם וְיִשְּשׁי לְקְטְּרּ לֶשֶׁחָב מִשְׁנָה שְׁנֵי הָעֹמֶר לָשֶׁחָד וַיָּבֹאוּ כָּל נְשִׂיאֵי הָעֵרָה וַיִּגִּידוּ לְמִשֶׁה: שמות טז כב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו' צולע גומר כל: (ג) תום' ד"ה והלכתא וכו' לעשות כך דהוי היסח: (ג) בא"ד אלא ילטרך לחזור. נ"ב דתני בירושלמי היכא דבריך אחורמוסא למיכליה ונפל מידיה וכו' וע' בתוס' לעיל בדף זה בד"ה בלר ליה: (ד) ד"ה כתנאי וכו' בכל כים: (ד) ד"ה כתנמי וכרי נקט חלי בלל גדול. נ"ב פי" דהו"ל לומר אבל לא גדול שאינו שלם לאחו צורך נקט חלי: (פ) ד"ה ומר וכרי הא מפי. (ט) דודות וכרים איכא למימר לחטין: (ו) בא"ד לתלי דתפרט רש"י לרנ הוגל דכשהן

גם' א"ל שלמן. מצינו שם זה בסוף מגילת רות ושם הוא מלא וי"ו:

מוסף תוספות

א. בתוס׳ רי״ש כתב, ולא